

DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-68-29>

УДК 004.75

КРИПТОВАЛЮТИ ТА СТАБІЛЬНІ МОНЕТИ: ПЕРСПЕКТИВИ, ВИКЛИКИ ТА МОЖЛИВОСТІ ДЛЯ ФІНАНСОВОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ

CRYPTOCURRENCIES AND STABLE COINS: PROSPECTS, CHALLENGES AND OPPORTUNITIES OR THE FINANCIAL SYSTEM OF UKRAINE

Стешенко Олена Дамирівнакандидат економічних наук, доцент,
Український державний університет залізничного транспорту
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-5117-0585>**Підопригора Микита Олександрович**здобувач другого рівня освіти,
Український державний університет залізничного транспорту
ORCID: <https://orcid.org/0009-0004-3290-3279>**Steshenko Olena, Pidopryhora Mykyta**
Ukrainian State University of Railway Transport

У статті проаналізовано роль стейблкоїнів та криптовалют у фінансовій системі України, їх вплив на інвестиційні ринки, а також специфічні ризики та можливості, пов'язані з їх використанням. Досліджено дискусійні питання сутності криптовалюти. Виявлено, що у науково-практичному середовищі розглядають криптовалюту як цифрові валюти, електронні платіжні засоби, нові форми електронних грошей. Особливу увагу приділено ролі криптовалют для фінансової системи, зокрема, їх регулюванню, перспективам розвитку та впливу на фінансовий ринок країни. Оцінено потенціал стабільних монет для підвищення фінансової стабільності. Визначено ключові ризики, такі як регуляторна невизначеність, фінансова безпека та волатильність криптовалютних активів. Розглянуто потенційні можливості використання криптоактивів для диверсифікації інвестиційних портфелів в Україні.

Ключові слова: стейблкоїн (стабільні монети), криптовалюти, біткоїн, інвестиції, регулювання, фінансові ризики.

The article analyses the role of stablecoins and cryptocurrencies in the financial system of Ukraine, their impact on investment markets, as well as specific risks and opportunities associated with their use. The article examines the controversial issues of the essence of cryptocurrency. It is revealed that in the scientific and practical environment cryptocurrencies are considered as digital currencies, electronic means of payment, new forms of electronic money. The current investment environment and the relationship of cryptocurrencies with it are analysed. The use of crypto technology and blockchain technology in economic relations is discussed in economic relations. Cryptocurrency is considered as a method of investment, payment for purchases, use of electronic devices, etc. Particular attention is paid to the role of cryptocurrencies for the financial system, in particular, their regulation, development prospects and impact on the country's financial market. The tendencies and prospects of development of cryptocurrencies are studied. It is found that the cryptocurrency market, due to its young age, is negatively affected by speculators. However, the potential of using cryptocurrency is so obvious that it should be considered as a financial instrument that can solve some of the most pressing problems of the modern financial system. The potential of stable coins to enhance financial stability is assessed. The key risks, such as regulatory uncertainty, financial security and volatility of cryptocurrency assets, are identified. Potential opportunities for using cryptoassets to diversify investment portfolios in Ukraine are considered. It has been determined that cryptocurrencies have a bright future, and that the leading countries in this area will have ample opportunities. It was found that cryptocurrencies are penetrating the the global financial space and the use of digital currencies poses minimal risks to the financial stability and monetary system of the state. The article uses the methods of comparative analysis, logical research, which allowed us to assess the characteristics of cryptocurrencies and mechanisms of their regulation.

Keywords: stablecoins, cryptocurrencies, bitcoin, investments, regulation, financial risks.

Постановка проблеми. Зростаюче використання криптовалют та стейблкоїнів вказує на кардинальні зміни в сучасних фінансових системах світу. Особливо важливим це є для країн з нестабільною економікою, таких як Україна, де валютна нестабільність та економічна невизначеність підвищують інтерес до децентралізованих фінансових інструментів. Наданий момент криптовалюти не тільки стали популярними серед інвесторів, але й активно використовуються для збереження капіталу та здійснення платежів за кордон за невелику комісію та швидку доставку. Однак, невизначене регуляторне середовище, а також відсутність чітких правових рамок створюють серйозні виклики як для фінансових установ, так і для інвесторів. Крім того, цей недолік у регуляції також відкриває простір для нелегальної діяльності, такої як відмивання грошей через криптовалюту та участь у чорному ринку. Оскільки транзакції з криптовалютами часто є анонімними і важко відслідковуються, це робить їх привабливими для злочинців, які прагнуть приховати незаконні доходи. Чорний ринок, який використовує децентралізовані цифрові валюти, стає серйозною загрозою для фінансової безпеки країн, тому уряди по всьому світу намагаються знайти баланс між стимулюванням інновацій у фінансовій технології та запобіганням незаконним операціям. Тому дослідження ролі та перспектив стейблкоїнів і криптовалют в українській економіці стає дедалі актуальнішим.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Уперше термін «криптовалюта» почав використовуватися після появи пірингової платіжної системи Bitcoin, яка була розроблена у 2009 р. людиною або групою осіб під псевдонімом Сатоші Накамото [1].

Під категорією «криптовалюта» розуміють тип цифрової валюти, що ґрунтується на складних обчисленнях певної функції, яку можна легко перевірити зворотними математичними діями. Основою її емісії є механізм «Proof-of-Work», або доказ виконання роботи. За цим принципом, для випуску нових одиниць валюти необхідно витратити значні обчислювальні потужності для виконання великої кількості розрахункових завдань. Останні дослідження та публікації демонструють широкий спектр наукових підходів та розглядають криптовалюту з різних точок зору.

У табл. 1 надано основні сучасні науково-практичні погляди щодо використання криптовалют та стейблкоїнів.

Виходячи з аналізу науково-практичних підходів можна зробити висновок, що класичні роботи, такі як дослідження Накамото, створили фундамент для розвитку галузі, зокрема в контексті децентралізації та безпеки. Дискусії щодо волатильності, ролі стейблкоїнів і регуляторних змін вказують на важливість розуміння ризиків і переваг, які ці нові фінансові інструменти приносять у фінансову систему.

Таблиця 1

Аналіз наукових досліджень щодо використання криптовалют та стейблкоїнів

Автори	Основні аспекти	Полеміка
Nakamoto S. [1]	концепція блокчейну, децентралізація, безпека	деякі критики стверджують, що децентралізація може призвести до відсутності відповідальності, що ускладнює вирішення спорів
Katsiampa P. [2]	аналіз волатильності біткоїна за допомогою моделей garch	дискусії щодо волатильності: одні вважають, що вона є ознакою нестабільності, інші – можливістю для спекуляцій
Борисюк О., Шматковська Т., Дацюк-Томчук М. [3]	аналіз переваг і недоліків стейблкоїнів	деякі дослідники сумніваються в здатності стейблкоїнів повністю усунути волатильність криптовалют
Кавецький В. [4]	вплив регуляторних змін на ринок	регулятори ведуть дискусії про те, як балансувати інновації та безпеку в криптоіндустрії
Желюк Т., Бречко О. [5]	переваги використання криптовалют у платіжних системах	дебати стосуються правового статусу криптовалют: чи слід їх визнати як законний платіжний засіб?

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Полеміка навколо їх використання підкреслює потребу в подальших дослідженнях та чіткому регулюванні для забезпечення безпеки та прозорості у криптовалютному просторі. Враховуючи значні теоретико-практичні дослідження криптехнологій, їх впливу на фінансову систему країни, слід зазначити, що сьогодні виникають суперечності щодо інвестиційного потенціалу застосування блокчейн-технологій, які потребують подальшого вивчення.

Постановка завдання. Метою даної статті є визначення основних ризиків і можливостей, пов'язаних зі стабількоюнами та криптовалютами, їхній вплив на фінансові системи та інвестиції, а також аналіз специфіки використання криптовалют в Україні.

Виклад основного матеріалу дослідження. Очевидно, що криптовалюта – це порівняно новий інструмент фінансового ринку, але його вартість не залежить від кількості вкладеної праці, як це традиційно характерно для звичайних товарів і послуг. Розвиток грошового обігу у світі пройшов етапи від використання натуральних грошей до металевих, паперових, кредитних і сучасних електронних. Причому базова теорія грошей базується на трудовій теорії вартості (вартість товарів і послуг залежить від кількості вкладеної в них людської праці), тоді як технологія, на якій базуються криптовалюти – блокчейн, привласнює вартість комбінації з комп'ютерних потужностей і накопиченої енергії.

Криптовалюти і стейблкоїни продовжують викликати значний інтерес серед дослідни-

ків та інвесторів завдяки своїм унікальним можливостям і потенційним ризикам. Стейблкоїни, будучи прив'язаними до фіатних валют або активів, забезпечують стабільність у криптовалютних транзакціях, що робить їх привабливим інструментом для зменшення волатильності, яка притаманна іншим криптовалютам, таким як Bitcoin чи Ethereum. Наприклад, Tether (USDT) та USD Coin (USDC) відіграють значну роль у глобальних фінансових ринках, де їх використовують для хеджування ризиків під час інвестицій у криптовалюти [6].

Згідно з даними, Україна займає 9 місце у світі за рівнем володіння криптовалютою серед населення, причому цей показник становить 10,6%. Це підкреслює високий рівень інтересу до криптовалют у країні, що відповідає значним обсягам транзакцій. У порівнянні лідерами за рівнем володіння є Об'єднані Арабські Емірати (30,4%) та В'єтнам (21,2%), що створює глобальний контекст для українського ринку, який можна детальніше розглянути в табл. 2.

В умовах нестабільності традиційного фінансового ринку навіть інституційні інвестори починають звертати увагу на перспективні цифрові активи. Інвестування лише в один вид активів наразі вважається ризикованим підходом, що може призвести до втрати інвестиційного портфеля. Рівень ризику у сфері криптовалют вже не виглядає таким значним у порівнянні з фіатними грошима, як це було 5 років тому. Важливим елементом криптовалютного ринку України є переваги користувачів у виборі активів. Згідно з даними досліджень MNBC, 68% українських власни-

Таблиця 2

Споживачі криптовалют за країнами світу станом на 2023 рік

Країна	Відсоток населення, які володіють криптовалютою, %	Кількість людей (млн чол)
Об'єднані Арабські Емірати	30,4	3
В'єтнам	21,2	21
Сполучені Штати Америки	15,6	53
Іран	13,5	12
Філіппіни	13,4	16
Бразилія	12,0	26
Саудівська Аравія	11,4	4
Сінгапур	11,1	665 тис.
Україна	10,6	4
Венесуела	10,3	3

Джерело: складено авторами за [7]

ків криптовалют надають перевагу Ethereum, за яким слідує стейблкоїни (USDT/USDC) з показником 53,4% та Bitcoin з 30,5% [8]. Це вказує на певну консервативність українських інвесторів, які обирають стейблкоїни через їхню стабільність, що є особливо важливим у часи економічної нестабільності. Детальніше це можна розглянути на рис. 1.

При виборі криптовалюти для покупки у 2024 році варто звернути увагу на глобальне оновлення блокчейн-платформи Ethereum 2.0. Воно передбачає значні вдосконалення в області безпеки, розвиток децентралізованих фінансів (DeFi), підвищення швидкості роботи блокчейн-мережі та багато іншого, що може призвести до зростання цін на перспективні криптовалюти. В історії крипторинку вже був момент, коли Ethereum зростав у 5 разів швидше за BTC. Сьогодні ця криптовалюта має всі шанси побити власний рекорд. Ethereum 2.0 пропонує значні переваги, а саме: швидкі транзакції, низькі комісії, високу масштабованість та інші покращення. Також Ethereum має найширший вибір підтримуваних децентралізованих додатків. Перехід ETH на Proof of Stake (PoS), а також можливість стейкінгу та регулярне спалювання ефіру знижують обсяг його пропозиції на ринку, що, у свою чергу, може позитивно вплинути на вартість монети. Але присутні і деякі недоліки. Так, збільшення

інтересу великих інвесторів може призвести до часткової централізації мережі. Крім того, ринок ETH, як і ринок інших перспективних криптовалют, зараз перебуває в стані значного перенасичення.

Інноваційність технології, закладена в блокчейн конкретного проєкту, не завжди забезпечує йому лідерство на ринку. Наприклад, Bitcoin, який з точки зору технології поступається багатьом сучасним криптовалютам, продовжує залишатися у першій трійці. Однак при ухваленні інвестиційних рішень варто враховувати інноваційний потенціал, оскільки саме він стимулює зростання попиту та вартості токена. Таким чином, обираючи для інвестицій серед лідерів ринку криптовалют, доцільно віддавати перевагу найбільш технологічно розвиненим активам.

Незважаючи на високі показники прийняття криптовалют серед населення, законодавча база залишається неповною. Прийняття закону «Про віртуальні активи» у 2022 році стало значним кроком у регулюванні криптовалютних ринків, проте відсутність чітких регуляторних норм ставить певні перешкоди на шляху до повноцінного інтегрування криптовалют у фінансову систему України [7]. Серед основних викликів залишається питання волатильності, а також ризику зловживання криптовалютами для незаконної діяльності.

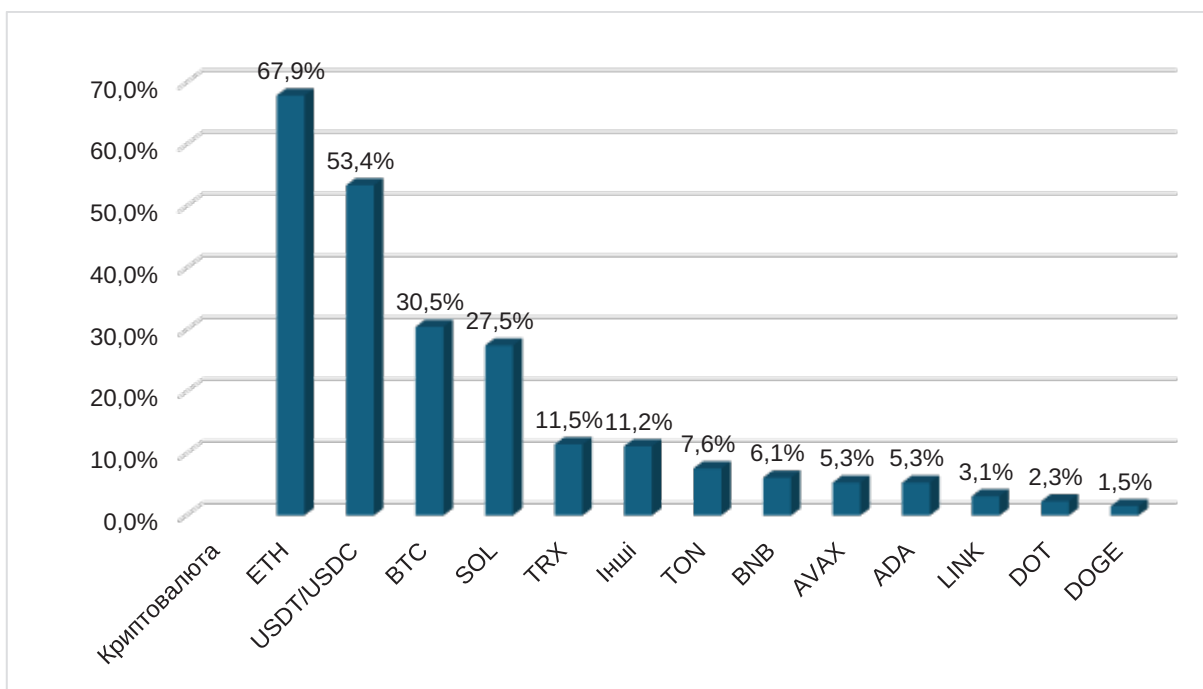

Рис. 1. Види криптовалют в інвестиційних портфелях українців

Джерело: складено автором за [9]

Особливо цікавою є українська ініціатива створення цифрової валюти або так званого стейблкоїна – е-гривні [11]. Національний банк України активно досліджує можливість запуску цифрової валюти центрального банку (CBDC), яка може значно вплинути на фінансову систему країни. Важливо відзначити, що е-гривня потенційно може сприяти зменшенню готівкового обігу, підвищенню фінансової прозорості та зниженню витрат на транзакції. Крім того, е-гривня може стати інструментом для подальшого впровадження цифрової економіки в Україні та зменшення фінансових ризиків, пов'язаних із використанням нестабільних криптовалют [12].

На сьогодні стейблкоїни відіграють важливу роль у диверсифікації криптовалютного портфеля та зменшенні його волатильності завдяки своїй прив'язці до реальних активів. Це робить їх особливо привабливими для інвесторів, які прагнуть знизити ризики, пов'язані з коливаннями цін на традиційні криптовалюти, додаючи стабільності до свого портфеля.

Під час економічної нестабільності інвестори часто обирають стейблкоїни як інструмент для збереження капіталу. Такий вибір підкреслює важливість стейблкоїнів у сучасній фінансовій системі та їхню здатність підтримувати баланс між прибутковістю і

стабільністю, що є цінним для ефективної диверсифікації активів.

Висновки. Вибір перспективних криптовалют для інвестицій є непростим завданням через високу волатильність цих активів. Ціна криптовалют важко прогнозується, оскільки вона залежить від багатьох факторів, таких як баланс попиту й пропозиції, ринкові події та зміни в законодавстві. Розуміння поточних тенденцій, аналіз капіталізації, технічних і фундаментальних показників, а також постійне відстеження новин мають вирішальне значення для прийняття обґрунтованих інвестиційних рішень.

Розвиток стейблкоїнів і криптовалют в Україні та світі має значний потенціал для покращення фінансової стабільності та створення нових можливостей для інвестицій. В Україні стейблкоїни можуть слугувати важливим інструментом для залучення інвестицій у нові технології та стартапи. Однак для їх успішного впровадження необхідно враховувати регуляторні виклики, безпеку транзакцій та потребу у створенні прозорої законодавчої бази, яка сприятиме розвитку інноваційних фінансових інструментів. Паралельно з цим, важливо продовжувати інформаційну кампанію серед населення, щоб забезпечити розуміння переваг і ризиків, пов'язаних із криптовалютами та стейблкоїнами.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Nakamoto S. (2008). *Bitcoin: A Peer-to-Peer Electronic Cash System*. P. 1–9. URL: <https://bitcoin.org/bitcoin.pdf>
2. Katsiampa P. (2017). Volatility estimation for Bitcoin: A comparison of GARCH models. *Economics Letters*. 158. Pp. 3-6. URL: <https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S0165176517302501>
3. Борисюк О., Шматковська Т., Дацюк-Томчук М. (2021). Переваги і недоліки використання стейблкоїнів як інструменту зменшення волатильності криптовалют на фінансовому ринку. С. 69–78. URL: <https://echas.vnu.edu.ua/index.php/echas/article/view/648/526>
4. Кавецький В. (2019). Вплив криптовалютного ринку на фінансові тенденції сучасності. С. 44–50. URL: <http://surl.li/fnwmnv>
5. Желюк Т., Бречко О. (2016). Використання криптовалюти на ринку платежів: нові можливості для національних економік. *Вісник Тернопільського національного економічного університету*. С. 50–60. URL: <http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/14881/1/%d0%96%d0%b5%d0%bb%d1%8e%d0%ba%20%d0%a2..pdf>
6. Hougan M., Lawant D. (2021). *Cryptoassets: The Guide to Bitcoin, Blockchain, and Cryptocurrency for Investment Professionals*. CFA Institute Research Foundation. ISBN: 978-1-952927-08-9. URL: <https://f.hubspotusercontent00.net/hubfs/6150553/CFA-TheGuide-to-Bitcoin-Blockchain-and-Cryptocurrency-for%20Investment-Professionals.pdf>
7. Закон України. Про віртуальні активи. *Відомості Верховної Ради України*. 2023. № 15. С. 51. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2074-20#Text>
8. Про е-гривню – цифрові гроші Національного банку. URL: <https://bank.gov.ua/ua/payments/e-hryvnia>
9. Lu M. (2024). Countries with the highest rates of crypto ownership. URL: <https://www.visualcapitalist.com/countries-with-the-highest-rates-of-crypto-ownership/>
10. MNBC. (2024). Глобальне дослідження професійного користування криптовалютами. *Соціологічне дослідження*. С. 7. URL: <https://mnbci.info/wp-content/uploads/2024/10/Report-Use-of-cryptocurrencies-in-Ukraine.pdf>

11. Segal T. (2023). Diversification. URL: <https://www.investopedia.com/terms/d/diversification.asp>
12. Ehodler. (2024). The stablecoin hedging strategy. URL: <https://www.linkedin.com/pulse/stablecoin-hedging-strategy-ehodler-csj6e>

REFERENCES:

1. Nakamoto S. (2008). *Bitcoin: A Peer-to-Peer Electronic Cash System*. Pp. 1-9. URL: <https://bitcoin.org/bitcoin.pdf>
2. Katsiampa P. (2017). Volatility estimation for Bitcoin: A comparison of GARCH models. *Economics Letters*. 158. P. 3–6. URL: <https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S0165176517302501>
3. Borysiuk O., Shmatkovska T., Datsiuk-Tomchuk M. (2021). Perevahy i nedoliky vykorystannia steiblkoyniv yak instrumentu zmenshennia volatylnosti kryptovaliut na finansovomu rynku. P. 69–78. URL: <https://echas.vnu.edu.ua/index.php/echas/article/view/648/526> (in Ukrainian)
4. Kavetskyi V. (2019). Vplyv kryptovaliutnoho rynku na finansovi tendentsii suchasnosti. P. 44–50. URL: <http://surl.li/fnwmnv> (in Ukrainian)
5. Zheliuk T., Brechko O. (2016). Vykorystannia kryptovaliuty na rynku platezhiv: novi mozhyvosti dlia natsionalnykh ekonomik. *Visnyk Ternopil'skoho natsionalnoho ekonomichnoho universytetu*. P. 50–60. URL: <http://dSPACE.wunu.edu.ua/bitstream/316497/14881/1/%d0%96%d0%b5%d0%bb%d1%8e%d0%ba%20%d0%a2..pdf> (in Ukrainian)
6. Hougan M., Lawant D. (2021). *Cryptoassets: The Guide to Bitcoin, Blockchain, and Cryptocurrency for Investment Professionals*. CFA Institute Research Foundation. ISBN: 978-1-952927-08-9. URL: <https://f.hubspotusercontent00.net/hubfs/6150553/CFA-TheGuide-to-Bitcoin-Blockchain-and-Cryptocurrency-for%20Investment-Professionals.pdf>
7. Zakon Ukrainy. Pro virtualni aktyvy. *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy*. 2023. № 15. P. 51. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2074-20#Text> (in Ukrainian)
8. Pro e-hryvniu – tsyfrovi hroshi Natsionalnoho banku. URL: <https://bank.gov.ua/ua/payments/e-hryvnia> (in Ukrainian)
9. Lu M. (2024). Countries with the highest rates of crypto ownership. URL: <https://www.visualcapitalist.com/countries-with-the-highest-rates-of-crypto-ownership/>
10. MNBC. (2024). Hlobalne doslidzhennia profesiinoho korystuvannya kryptovaliutamy. *Sotsiologichne doslidzhennia*. P. 7. URL: <https://mnbci.info/wp-content/uploads/2024/10/Report-Use-of-cryptocurrencies-in-Ukraine.pdf> (in Ukrainian)
11. Segal T. (2023). Diversification. URL: <https://www.investopedia.com/terms/d/diversification.asp>
12. Ehodler. (2024). The stablecoin hedging strategy. URL: <https://www.linkedin.com/pulse/stablecoin-hedging-strategy-ehodler-csj6e>